

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10.09.2001, sp. zn. 4 To 57/2001, ECLI:CZ:VSPH:2001:4.TO.57.2001.1

Číslo: 46/2002

Právní věta:

I. Účastní-li se ustanovený obhájce jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí, má s ohledem na dobu jeho trvání nárok na mimosmluvní odměnu, stanovenou podle § 11 odst. 2 písm. f) s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. g) vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif.)

II. Ustanovení § 12 odst. 4 advokátního tarifu (o snížení mimosmluvní odměny, jde-li o společné úkony při obhajobě dvou nebo více osob v trestním řízení) se nevztahuje na případy, kdy se koná hlavní líčení proti dvěma i více obžalovaným a obhájce jednoho z obžalovaných v něm zastupuje na základě zmocnění druhého obhájce i spoluobžalovaného. V takovém případě se nic nemění na vztahu mezi zmocňujícím obhájcem a jeho klientem (spoluobžalovaným), takže jde o samostatnou obhajobu. Při stanovení odměny zmocňujícího obhájce je třeba vycházet z toho, že úkon právní služby provedl sám a odměna za něj se přiznává jemu. Vypořádání odměny za toto zastupování je věcí těchto obhájců.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 10.09.2001

Spisová značka: 4 To 57/2001

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odměna ustanoveného obhájce

Předpisy: § 11 odst. 2 písm. f) předpisu č. 177/1996Sb.

§ 11 odst. 2 písm. g) předpisu č. 177/1996Sb.

§ 12 odst. 4 předpisu č. 177/1996Sb.

§ 151 odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze zamítl stížnost odsouzeného M. B. proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 12. 1999 sp. zn. 4 T 6/1995.

Z o d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením bylo rozhodnuto tak, že podle § 151 odst. 3 tr.ř. se obhájci JUDr. A. P., advokátovi, určuje výše odměny a náhrady hotových výdajů za obhajobu odsouzeného M. B. celkovou částkou 224 509 Kč, přičemž těmúž obhájci v této trestní věci se nepřiznává odměna v částce 26 518 Kč včetně hotových výdajů.

Proti tomuto usnesení podal v zákonné lhůtě odsouzený M. B. stížnost, v níž namítl, že výše uvedené odměny je podle jeho názoru neadekvátní k učiněným úkonům. Vzhledem k velkému časovému odstupu žádá o kopie jím podepsaných úkonů, aby je mohl porovnat.

Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podané stížnosti podle § 147 odst.1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení i řízení předcházející napadenému usnesení a dospěl k následujícím závěrům:

Vrchní soud shledal, že krajský soud postupoval při rozhodnutí o odměně za úkony právní pomoci či služby a o náhradě hotových výdajů účelně vynaložených v souvislosti s jejich poskytnutím správně na základě návrhu obhájce, v němž účtované úkony odpovídají skutečně provedeným úkonům dokumentovaným ve spise, a pokud jde o výši odměn a náhrad, postupoval v podstatě v souladu s příslušnými předpisy o odměnách advokátů a o náhradě hotových výdajů upravujícími příslušné sazby těchto odměn a náhrad. Krajský soud tak především v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 270/1990 Sb. určil sazbu za jeden úkon právní pomoci částkou 800 Kč, resp. od 1. 7. 1996 v souladu s ustanoveními § 7 a § 10 odst. 3 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb. (dále jen advokátní tarif) částkou 2000 Kč. Vrchní soud se ztotožnil i s úpravou, kterou krajský soud provedl oproti návrhu obhájce ve vztahu k účtovaným úkonům právní pomoci nazvané „stížnost proti obvinění“ dne 13. 5. a 6. 12. 1993, kdy krajský soud správně ve smyslu § 16 odst. 2 písm. c), d) a § 16 odst. 3 advokátního tarifu přiznal obhájci odměnu ve výši jedné poloviny sazby odměny, tj. v částce 400 Kč. Totéž platí i o zkrácení odměny obhájce za úkon spočívající v písemném odvolání proti rozsudku, kdy krajský soud důvodně postupoval podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu.

Naproti tomu se nemohl Vrchní soud ztotožnit s postupem krajského soudu, pokud obhájci přiznal za obhajobu v hlavním líčení dne 20. 9. 1996 odměnu ve výši jedné poloviny sazby odměny za úkon právní pomoci, tj. v částce 1000 Kč s tím, že šlo o jednání soudu, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozsudku, ačkoliv obhájce požadoval odměnu ve výši 3000 Kč. I když předmětné hlavní líčení bylo konáno jen za uvedeným účelem tak, jak to předpokládá ustanovení § 11 odst. 2 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb., podle něhož v takovém případě náleží odměna ve výši jedné poloviny příslušné sazby mimosmluvní odměny, nelze podle názoru vrchního soudu vycházet z doslovného znění citovaného ustanovení a odhlédnout od doby trvání takového jednání, tedy odhlédnout od toho, že v dané věci byl rozsudek vyhlašován po dobu 4 hodin a 10 minut. Opačný výklad by byl neodůvodněný již s ohledem na to, že povaha předmětného úkonu je vyjádřena sníženou, tj. poloviční sazbou odměny. Podle názoru Vrchního soudu je třeba zmíněné ustanovení advokátního tarifu vykládat analogicky ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu, a je proto třeba dovodit s ohledem na dobu trvání hlavního líčení, že šlo o tři úkony právní služby, za každý z nichž náleží obhájci odměna ve výši jedné poloviny sazby odměny, tedy v celkové výši 3000 Kč, jak obhájce požadoval.

Vrchní soud se nemohl ztotožnit ani s postupem krajského soudu spočívajícím v tom, že zkrátil obhájci odměnu za obhajobu o 20 % v celkem 54 dnech hlavního líčení s tím, že u těchto hlavních líčení obhájce zastupoval i jiného obhájce, který obhajoval některého ze spoluobžalovaných, takže se jednalo o společné úkony při obhajobě více osob s odkazem na ustanovení § 17 odst. 2 advokátního tarifu. Podle názoru vrchního soudu případ takového zastupování jednoho obhájce druhým na základě zmocnění k zastupování při obhajobě nemění nic na vztahu mezi zmocňujícím obhájcem a jeho klientem, tento vztah zůstává zachován, takže jde o samostatnou obhajobu, a při stanovení odměny zmocňujícího obhájce je třeba vycházet z toho, že úkon provedl sám, a odměnu za tento úkon přiznat jemu. Vypořádání odměny za takového zastupování je věcí těchto obhájců. Nelze tedy

dovozovat u zmocněného obhájce takový vztah ke klientu druhého, zmocňujícího obhájce, pro nějž by dočasné převzetí obhajoby na základě pouhého zmocnění k zastupování spolu s obhajobou vlastního klienta bylo obhajobou dvou nebo více osob, tak jak to mělo na mysli ustanovení § 17 odst. 2 vyhl. č. 270/1990 Sb. či má na mysli ustanovení § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. Takovéto zastupování při obhajobě nemůže ovlivňovat výši odměny zmocněného obhájce za jím provedenou obhajobu ve prospěch jeho klienta.

Nesprávně postupoval krajský soud, i pokud zkrátil o polovinu obhájcem požadovanou náhradu cestovních výdajů za jízdu osobním automobilem dne 6. 11. 1995 s odůvodněním, že tohoto dne obhájce zastupoval vedle svého klienta i obhájce dalšího odsouzeného, takže jízda byla uskutečněna v souvislosti s poskytováním právní pomoci více odsouzeným. Je nepochybné, že v případě, kdy obhájce obhajuje dvě či více osob, je třeba při rozhodování o náhradě cestovních výdajů vycházet z toho, že jízda byla uskutečněna ve prospěch dvou či více osob, a na tomto pokladě je namíste náhradu poměrně rozdělit podle počtu osob, a to nejen z toho důvodu, aby obhájci náhrada cestovních výdajů za stejnou jízdu nebyla přiznána vícekrát, ale rovněž proto, že rozhodnutí o odměně a náhradě hotových výdajů je podkladem pro rozhodnutí o povinnosti odsouzeného státu zaplatit odměnu a náhradu hotových výdajů, které uhradil obhájci, a pro ten případ je spravedlivé, aby každý ze společně obhajovaných uhradil příslušný podíl cestovních výdajů, které vznikly v souvislosti s úkonem či úkony učiněnými v zájmu jejich obhajoby. V daném případě však krajský soud při svém rozhodnutí pominul, že obhájce jízdu uskutečnil především ve prospěch svého klienta, navíc obhájce, který jej zmocnil k tomu, aby jej při předmětném úkonu zastoupil při obhajobě jeho klienta, za cestu, která byla uskutečněna i ve prospěch klienta tohoto zmocňujícího obhájce, náhradu cestovních výdajů nepožadoval a ani požadovat nemohl, neboť ji sám neuskutečnil. Zcela neodůvodněně tedy krajský soud přiznal obhájci v dané věci pouze náhradu poloviny vynaložených nákladů na jím uskutečněnou cestu, ačkoliv náhradu cestovních výdajů může požadovat pouze v trestní věci svého klienta.

K námitkám stížnosti odsouzeného je třeba uvést, že vrchní soud shledal, že všechny úkony uvedené ve výroku napadeného usnesení jsou zadokumentovány ve spise a nejsou pochybnosti o tom, že byly skutečně provedeny. Námitky odsouzeného v tomto směru proto neshledal vrchní soud důvodné, stejně tak jako neshledal důvodný jeho požadavek na zaslání kopií jím podepsaných protokolů o úkonech, neboť přezkoumání správnosti návrhu obhájce na přiznání odměny a náhrady hotových výdajů a rozhodnutí o něm přísluší soudu.

Z výše uvedeného je zřejmé, že obhájci byla na podkladě jeho návrhu přiznána menší odměna a náhrada hotových výdajů, než požadoval a než mu podle příslušných předpisů za obhajobu odsouzeného náležela. Tento nedostatek však nelze z podnětu stížnosti odsouzeného odstranit, neboť rozhodnutí by bylo nutno učinit v neprospěch odsouzeného jako stěžovatele (§ 150 odst. 1 tr .ř.).

Proto Vrchní soud neshledal stížnost odsouzeného M. B. důvodnou a vzhledem k tomu, že neshledal vady ani v řízení, které napadenému usnesení předcházelo, stížnost odsouzeného podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.